

Verkiezingsprogramma PvdA Zevenaar 2022-2026

1. Inleiding: Samen Doen!

Het motto van de PvdA Zevenaar voor de gemeenteraadsverkiezingen is Samen Doen! Omdat wij te vaak constateren dat veel gepraat wordt in de politiek en weinig wordt gezegd, of dat het bij praten blijft. Ook wordt het niet altijd even concreet, of duidelijk, wat wordt nou eigenlijk bedoeld? En natuurlijk politiek is altijd compromissen sluiten met elkaar, tegelijkertijd hebben we ook de taak dat helder en duidelijk uit te leggen. Dat willen we graag doen. In echte samenwerking met inwoners, ondernemers, stichtingen en verenigingen. Want door de krachten goed te bundelen kunnen we veel voor elkaar krijgen en betekenen en gaan we echt samen doen! Wij hebben er zin in.

Hartelijke groet,
Nathani Niebuur-Sluis

1.1 Terugblik en toekomst

De afgelopen jaren heeft de fractie vanuit de oppositie 140 verschillende voorstellen gedaan en ideeën ingediend. Om dit te bereiken heb je natuurlijk een meerderheid nodig, en dat is niet altijd gelukt. Hieronder vind je drie lijsten waarin we puntsgewijs opsommen wat hebben we bereikt, wat hadden we kunnen bereiken (voorstel ingediend, maar niet voldoende steun in de gemeenteraad) en waar we ons nog voor blijven inzetten. Dit doen we graag samen met jou!

1.2 Wat hebben we bereikt:

- Mantelzorgcompliment; helaas alleen in 2018;
- Terugdringen administratieve last bij aanvraag leerlingenvervoer;
- Vrijwilligersprijs;
- Starterslening voor jongeren;
- Onderzoek afschaffen hondenbelasting;
- Versnellen aanleg noodfietspad Spijk-Lobith;
- Verduurzaming eigen gebouwen gemeentelijke organisatie;
- Opnemen vrijstelling precario-e reclamebelasting in Corona herstelplan;
- Gratis mondkapjes voor inwoners met Gelrepass;
- Onderzoeken naar de mogelijkheden om de sportlocaties in Herwen en Aerdt samen te brengen om sportactiviteiten te blijven behouden voor het Gelders Eiland;
- Mensen in de bijstand worden vrijgesteld tot 1.200 aan giften op jaarbasis;
- Beeldenroute in Zevenaar
- Terugdraaien bezuiniging: Behoud (financiële middelen) NME (Natuur en Milieu Educatie De Liemers) 2022.

1.3 Wat hadden we kunnen bereiken:

- Het weer ophogen van de inkomensgrens voor de bijdrage en compensatieregeling voor chronisch zieken en gehandicapten naar 140%;
- Oog en geld voor kleine initiatieven zoals Doe Duiten (bezuiniging vanaf 2023) ;
- Eerder en eerlijker beleid in herstelplan Corona voor ondernemers, verenigingen, stichtingen, en detailhandel in Zevenaar;
- Regels rondom terras (overkapping, verbreding) in Coronatijd versoepelen voor horecaondernemers;
- Het budget inhuur derden bij de gemeente te verlagen naar een landelijk gemiddelde van maximaal 20%;
- Afschaffing van terrasbelasting;
- Structureel terugdraaien bezuinigingen Natuur & milieu educatie (NME);

- Behoud subsidies Uniek sporten, sportcontact, culturele festivals en Muziekstad (bezuiniging vanaf 2023);
- Het niet verder uitkleden van de voorzieningen Gelrepas en Kindpakket;
- Onafhankelijk onderzoek naar rol gemeente in bouw- en of ontwikkeltrajecten en hieruit ontstane rechtszaken;
- Onderzoek locatie Vestersbos woningbouwmogelijkheden;
- Behoud budget vrijwilligerswerk (bezuiniging vanaf 2023);
- Behoud budget sociaal raadslieden werk (maatschappelijk werk);
- Behoud Bijzondere bijstand – woninginrichting;
- Behoud Bijzondere bijstand – eigen bijdrage kosten WMO.

1.4 Waar blijven we ons voor inzetten:

- Een solidair en eerlijk WMO beleid voor iedereen die dit nodig heeft, waarbij oog is voor schrijnende grensgevallen;
- Een vangnet & hulp als dat even nodig is. (bijvoorbeeld schuldhulpverlening, sociaal raadslieden werk, jongerenwerk);
- Maatregelen om armoede te bestrijden (zoals Kindpakket, Gelrepas, bijzondere bijstand vergoedingen verhuiskosten & eigen bijdrage, energiearmoede);
- Structurele oplossing voor Natuur- en Milieueducatie de Liemers (NME);
- Het mantelzorgcompliment terug!
- OZB verhogingen uit het verleden terugdraaien als daar gelegenheid voor is door bijvoorbeeld hogere bijdragen vanuit het rijk of enorme groei in woningen binnen de gemeente;
- Het weer ophogen van de inkomensgrens voor de bijdrage en compensatieregeling voor chronisch zieken en gehandicapten naar 140%;
- Het afschaffen van de hondenbelasting waar we ons al sinds 2018 actief voor inzetten;
- Oog en geld voor kleine initiatieven zoals Doe Duiten (bezuiniging vanaf 2023);
- 2000 woningen, woningen in Vestersbos, flexwoningen & tiny houses;
- 2000 bomen;
- Behoud subsidies Uniek sporten, sportcontact, culturele festivals en Muziekstad.

1.5 De 10 hoofdpunten uit ons verkiezingsprogramma: de PvdA wil:

- dat iedereen die dat nodig heeft alle steun krijgt om volwaardig te participeren in de Zevenaarse samenleving;
- de inwoners van onze gemeente helpen met het (laten) verduurzamen van hun woning en leefomgeving;
- zoveel mogelijk de scholen in wijken en kernen behouden;
- dat iedereen hulp en zorg krijgt die nodig is en het mantelzorgcompliment terug;
- 2000 voor iedereen betaalbare woningen laten bouwen in onze gemeente;
- 2000 bomen planten in onze gemeente;
- geen verhoging van de onroerend zaakbelasting (OZB) meer;
- de honden belasting meteen afschaffen;
- dat de gemeente er voor de inwoners is en niet andersom, met minder regels en meer hulp. Dus kijken wat er kan en niet andersom;
- dat er meer waardering en ondersteuning is voor kunst en cultuur in onze gemeente.

2. Uitgangspunten van de PvdA Zevenaar voor een goed bestuur

De PvdA Zevenaar wil een samenleving waarin iedereen meetelt. Wij willen kijken naar wat ons bindt in plaats van naar wat ons verdeelt. Alleen als we tegenstellingen overbruggen, we ons verplaatsen in de ander en willen investeren in elkaar komt zo'n samenleving dichterbij. Vertrouwen is daarvoor essentieel. Geen onverschilligheid, maar interesse in elkaar. De PvdA wil groepen verbinden, krachten bundelen én risico's delen. Allemaal dingen die zorgen voor een fijnere samenleving.

2.1 Iedereen doet mee in een inclusieve samenleving

De PvdA kiest voor een samenleving waar iedereen zichzelf kan zijn en het niet uitmaakt wat je geslacht, geaardheid of geloof is. Een samenleving, waarin je gelijk wordt behandeld, ongeacht of je vrouw, man, gekleurd, hetero, homo, trans of queer bent. En een samenleving waar iedereen zijn stem kan laten horen en de vrijheid van meningsuiting vanzelfsprekend is. De PvdA staat pal voor vrijheid van godsdienst en streeft tegelijkertijd naar emancipatie, gelijkwaardigheid en vrijheid van mensen die afscheid nemen van hun geloof. En we willen een inclusieve samenleving waar ook mensen met een handicap hun plaats kunnen vinden. Wij zijn nieuwsgierig naar de ander en stellen elke keer de vraag: hoe is het om jou te zijn?

2.2 Daadkracht

Zevenaar moet een daadkrachtige gemeente zijn. De PvdA gaat uit van het principe "niet praten, maar aanpakken". De afgelopen jaren hebben we gezien dat er ideeën worden onderzocht, en nog eens onderzocht, totdat het initiatief dood is. De besluitvorming van het huidige gemeentebestuur is naar onze mening vaak te stroperig en te veel gericht op de mogelijke risico's in plaats van de haalbaarheid. Haalbaarheidsonderzoeken, vergunningsprocedures en meldingen; ze halen allemaal de energie uit de initiatieven van inwoners, zijn duur en werken bijna altijd vertragend. De PvdA Zevenaar wil het "doen" voorop stellen, gericht op het vergroten van de haalbaarheid van het initiatief en niet op het minimaliseren van de risico's.

2.3 Een veilige gemeente

We leven in een veilig land. Wie naar de statistieken over woninginbraken, onveiligheid op straat, vandalisme en geweldsdelicten kijkt, ziet bijna overal een afname. Toch wordt dit lang niet door iedereen zo ervaren. Voor de PvdA Zevenaar is dat onacceptabel, omdat veiligheid voor ons een basisbehoefte is en iedereen in onze gemeente recht heeft op een veilige leefomgeving. Wanneer je je onveilig voelt in je eigen huis of als je de straat op gaat, kun je je niet ontplooiën en heb je geen eerlijke kans op een fijn leven. De PvdA gelooft in de kracht van preventie. Voorkomen is altijd beter dan genezen. We geloven in de kracht van de buurt en haar bewoners, en willen samen met hen de problemen te lijf gaan. Om te voorkomen dat jongeren het verkeerde pad kiezen zetten wij ons in voor goede voorlichting en indien nodig begeleiding.

Om dat voor elkaar te boksen investeren we in een fijnmazig netwerk, waarin professionals, buurtbewoners, ouders, handhavers en de gemeente, weten wat er in de buurt speelt.

De PvdA wil ook een bijdrage leveren aan het voorkomen en oplossen van problemen in de buurt. Buurtbemiddeling kan een goede rol vervullen om samen met de bewoners een oplossing te zoeken en te voorkomen problemen onoverbrugbaar worden. Het betrekken van horecaondernemers in het bevorderen van de veiligheid voor het uitgaanspubliek is een belangrijke voorwaarde en mag niet verzanden in een praatgroepje.

Preventie gaat hand in hand met handhaving. Bij de handhaving vragen we nadrukkelijk de hulp van buurtbewoners en geven we de buurt medezeggenschap over de prioriteiten van de boa's en wijkagenten.

2.4 Een goed lokaal bestuur

Voor een gezonde democratie is het essentieel dat iedere stem telt en dat iedereen zich gehoord voelt. Dat iedereen, die wil, kan deelnemen, en de belangen van al onze inwoners worden behartigd en verdedigd. In de raad, maar ook daarbuiten.

Burgerparticipatie is belangrijk. De gemeente Zevenaar moet daarom toegankelijk en benaderbaar zijn voor al onze inwoners. Inwoners weten vaak zelf het beste wat er in hun eigen omgeving speelt en welke oplossingen er mogelijk zijn. We luisteren naar de ervaringsdeskundigen en nemen hun aanbevelingen mee bij het verbeteren van de uitvoer van onze gemeentelijke taken. Daarbij is voor ons het algemeen belang altijd leidend. We zorgen ervoor dat inwoners gehoord worden en streven ernaar dat iedere groep zich even actief in inwonersinitiatieven roert.

2.5 Een raadsakkoord voor een betere samenwerking

In het gemeentebestuur hebben de coalitiepartijen de afgelopen vier jaar de dienst uitgemaakt. Daarbij zijn de oppositiepartijen, waaronder de PvdA, dikwijls opvallend genegeerd. Vaak werden onze voorstellen wel sympathiek gevonden, maar vervolgens niet gehonoreerd. De getalsmatige meerderheid in de gemeenteraad was voor de coalitiepartijen belangrijker dan het vinden van inhoudelijke argumenten. Overbodig om te zeggen dat dit tot frustratie en wantrouwen heeft geleid. Dit is niet goed voor het functioneren van raad en college. De PvdA wil af van deze polarisatie en partijen moet elkaar wat gunnen. Als het aan ons ligt wordt er in 2022 een nieuwe start gemaakt met een Raadsakkoord. In meerdere gemeenten wordt gewerkt met een raadsakkoord. Een overeenstemming tussen alle fracties (en daarmee alle raadsleden) over hoe we politiek willen bedrijven en ook hoe de onderlinge politieke meningsverschillen de plek krijgen waar ze tot hun recht komen. Een raadsakkoord kan een constructieve start zijn voor een effectieve bestuursperiode. Immers we hebben meer overeenkomsten dan tegenstellingen, PvdA wil inzetten op de overeenkomsten.

3. De gemeente Zevenaar na corona

De coronacrisis is een gezondheids-, economische- én samenlevingscrisis ineen. Het is een crisis die de lokale samenleving meer dan ooit onder druk heeft gezet. Als lokale politiek moeten we de vraag 'hoe de samenleving van morgen eruit ziet' beantwoorden.

De crisis heeft laten zien dat er teveel verdeeldheid en ongelijkheid in ons land bestaat. Juist in onze stad, wijken en dorpen voel je dit direct. Een betaalbare woning, werken voor een fatsoenlijk salaris, het steuntje in de rug als je dat nodig hebt, even kunnen buurten in het buurthuis of naar een repetitie van de zangvereniging gaan: het is voor veel mensen onzeker geworden en dat moet anders.

3.1 Een herstelprogramma voor pijnlijke keuzes uit het verleden

De PvdA heeft in het landelijk verkiezingsprogramma laten zien hoe we samen door de coronacrisis heen kunnen komen. Met een herstelprogramma, dat gebaseerd is op investeren in plaats van bezuinigen, steun voor de getroffen sectoren, bijvoorbeeld de horecaondernemers in onze gemeente, en het oplossen van de coronaschulden van mensen, voorkomen we dat de meest kwetsbare mensen het zwaarst getroffen worden. En met de werkgarantie kunnen mensen zich omscholen om elders werk te vinden, zonder dat zij direct hun inkomen verliezen.

Veel van deze zaken vergen landelijke maatregelen en wetgeving. Tegelijkertijd zijn er veel zaken, die je nu al lokaal kan regelen en oplossen. Al voor de coronacrisis stonden de gemeentelijke financiën onder druk door de olopende tekorten op het sociaal domein en het uitblijven van structurele middelen. Inmiddels wordt er nu vanuit het Rijk weer een hoop gecompenseerd, maar al dat extra geld is wel aan voorwaarden gebonden. De PvdA is juist van mening dat dit geld gebruikt moet worden om pijnlijke keuzes uit het verleden te herstellen.

3.2 Niet opnieuw bezuinigen

Het is onverstandig zijn om weer in een reflex van hard bezuinigen te schieten. Met een dergelijke reactie op de coronacrisis worden de publieke voorzieningen lokaal verder afgebroken en vergroot je de ongelijkheid alleen maar. Juist nu is het belangrijk om vast te houden aan onze waarden van bestaanszekerheid, vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en duurzaamheid.

Daarbij zetten wij in op schuldhulpverlening, laagdrempelige en toegankelijke zorg. We willen het kindpakket weer uitbreiden. We stimuleren de mantelzorg en voeren het mantelzorgcompliment weer in. Chronisch zieken worden gecompenseerd tot 140% van het sociaal minimum. We helpen ondernemers, waaronder de horeca, die door de crisis in de problemen zijn gekomen met praktische en toegankelijke oplossingen en vermijden hier bureaucratie met veel regeltjes en voorwaarden. In het centrum van de stad heffen we de komende vier jaar geen precario rechten.

4. Armoedebestrijding

Nederland is een land waarin de verschillen tussen arm en rijk nog steeds groter worden. Voor de PvdA is dat onaanvaardbaar. Schulden en armoede staan het volwaardig meedoen in de samenleving in de weg en kinderen, die opgroeien in armoede, beginnen meteen op achterstand. Armoede tast je gevoel van vrijheid en bestaanszekerheid aan, terwijl juist die verworvenheden het fundament van onze samenleving zijn.

Een samenleving met kansengelijkheid is nu nog ver weg. Inmiddels groeit één op de negen kinderen in Nederland op in armoede. Door de coronacrisis is dit aantal alleen maar toegenomen. Kinderen uit arme gezinnen hebben een moeilijker start, kunnen vaak niet meedoen met sport, niet naar verjaardagsfeestjes gaan, en niet meepraten over de vakantiereizen. Ze zijn vaak niet trots op zichzelf en groeien vaker op in een onveilige situatie. Wij willen dat alle kinderen een eerlijke start kunnen maken.

4.1 Onze inwoners helpen in hun bestaanszekerheid

Ook in onze gemeente balanceren veel mensen op het randje van bestaanszekerheid.

Werk is natuurlijk de beste weg uit de armoede en de daaruit voorkomende sociale uitsluiting. Maar armoede is niet alleen gekoppeld aan inkomen. Leven in armoede kan ook als je een redelijk inkomen hebt, maar bijvoorbeeld een enorm hoge huur moet betalen, steeds hogere energielasten betaalt in een slecht geïsoleerd huis of een conflict hebt met het UWV. Er hoeft maar weinig te gebeuren, of hele gezinnen kieperen over het randje van de armoedegrens.

4.2. Een ruimhartig beleid

In Zevenaar hebben verschillende bezuinigingsrondes in de afgelopen vier jaar dit effect versterkt. De PvdA wil een herstelplan om dit ongedaan te maken. Daarvoor zetten we de financiële reserves in als dat nodig mocht zijn. Wij vinden dat mensen in de bijstand giften moeten kunnen ontvangen tot een maximum van 1200 euro per jaar zonder dat dit gevolgen heeft voor hun uitkering. We verhogen de inzet om mensen uit een uitkering aan het werk te helpen. We zetten in op een goede schuldhulpverlening en een ruimhartig minima- en armoedebeleid dat ervoor moet zorgen dat mensen weer mee kunnen doen. Sociale raadslieden kunnen hierin een rol van belang spelen.

5. Werken in Zevenaar en de lokale economie

De coronacrisis heeft voor veel Nederlanders duidelijk gemaakt hoe onzeker hun baan en inkomen is. Het is een onzekerheid die door de doorgaande flexibilisering van de arbeidsmarkt door veel mensen ook al voor corona gevoeld werd. De kwetsbare positie van zzp'ers en mensen met een tijdelijk of nulurencontract, de concurrentie op arbeidsvoorwaarden, en teveel werk dat niet beloond wordt, zijn allemaal symptomen van een arbeidsmarkt, die niet meer goed functioneert. Waar tegelijkertijd kansen op een mooiere toekomst onbenut blijven.

Dat kan en moet anders. Werk is meer dan alleen een inkomen. Werk is de sleutel tot bestaanszekerheid, waardering, respect en deelname aan de samenleving. Met werk zijn mensen in staat een zelfstandig bestaan op te bouwen en hun talenten te ontwikkelen. Hun inkomen moet een vangnet zonder gaten zijn.

5.1. Ondersteuning om volwaardig te participeren

De PvdA wil mensen de ondersteuning bieden om volwaardig te participeren in de Zevenaarse samenleving. Daarom willen wij starten met maatschappelijke banen en het in dienst nemen van bijstandsgerechtigden, waarbij de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft.

In een lokale economie is samenwerken essentieel. Alleen door samen te werken met ondernemers, onderwijsinstellingen, het UWV en de sociale partners kunnen we voorkomen dat mensen te lang langs de kant staan, en dat mensen die al langer in de bijstand zitten blijvend en nog verder uit beeld raken. Maar daarmee zijn we er nog niet. Door de samenwerking met lokale ondernemers te zoeken blijven we als gemeente aantrekkelijk voor onze eigen bewoners en bezoekers. De PvdA wil meer aandacht voor het ondernemersloket van de gemeente. We zoeken beschikbare en betaalbare bedrijfspanden voor zzp 'ers.

5.2 Werk moet lonen

Bedrijventerreinen zijn beschikbaar voor bedrijven die mee willen werken aan het bevorderen van de lokale werkgelegenheid. Het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is onderdeel van het gesprek tussen gemeente en bedrijven die zich in onze gemeente willen vestigen. Bijstandsgerechtigden kunnen in de oriëntatieperiode naar een nieuwe baan, ondersteuning van de gemeente verwachten op het gebied van presentatie, reiskosten en inkomensdaling. We accepteren geen inkomensdaling. Van uitkering naar werk moet lonen, zodat mensen zich kunnen richten op het werk en niet op de omstandigheden of consequenties van werk.

6. Wonen in Zevenaar

In grote delen van ons land is sprake van een ongekend ernstige wooncrisis. Voor starters is het nagenoeg onmogelijk om een fatsoenlijke en betaalbare woning te vinden. Middenhuur en betaalbare koop is slechts mondjesmaat voorradig. En terwijl woningcorporaties met kunst- en vliegwerk hun woonvoorraad op peil proberen te houden, gaan de marktpartijen er door de stijging van de huizenprijzen en speculatie met de grootste winsten vandoor.

Onze idealen van een dak boven je hoofd, genoeg ruimte om in te leven en betaalbare woonlasten zijn daardoor voor lang niet iedereen in elk deel van het land haalbaar. Ook de Rijksoverheid erkent inmiddels de wooncrisis en heeft het doel om voor 2030 meer dan 800.000 woningen extra te bouwen.

Maar met bouwen, bouwen, bouwen alleen komt het einde aan deze wooncrisis niet in zicht.

Wanneer we de markt net als de afgelopen decennia niet beteugelen en maximaal rendement voor een kleine groep vastgoedondernemers, beleggers en projectontwikkelaars boven het algemeen belang van voldoende betaalbare en fatsoenlijke woningen voor iedereen blijven stellen, zal het tekort aan betaalbare huur- en koopwoningen alleen maar toenemen.

De gemeente Zevenaar kan een belangrijke bijdrage in het realiseren van woningen leveren door te snoeien in procedures en regels. Bureaucratie werkt alleen maar vertragend, dat weet iedereen. Van een idee tot een sleutel van de voordeur moet je tegenwoordig rekenen op vijf tot zeven jaren, dat is echt te lang. De PvdA zal zich inzetten om deze periode zoveel mogelijk te verkorten.

Wij keren ons met kracht tegen de huisjesmelkers en speculanten, die met het oog op eigen gewin de koop- en huurprijzen alleen maar opdrijven. De PvdA wil dit voorkomen en ook de komende raadsperiode wordt dit nauwlettend door ons gevolgd.

6.1 Doorstroming heeft een hoge prioriteit

Voor Zevenaar stelt de PvdA het belang van doorstroming in de woningmarkt voorop. Mensen die doorstromen naar een voor hun leeftijdscategorie geschikte woning of appartement, maken woningen vrij voor starters en jonge gezinnen. In Zevenaar wordt een doorstroommakelaar aangesteld om bewoners te begeleiden naar een andere, beter passende woning.

Voor jongeren moeten er op korte termijn meer woningen gebouwd worden. Dat willen wij bereikbaar en betaalbaar houden door onder andere flexibel te bouwen, met tijdelijke (flex-) woningen, tiny houses en houtbouw.

6.2 2000 nieuwe woningen

Zevenaar moet voor de komende tien jaar zeker 2000 nieuwe woningen realiseren om de landelijke doelstelling te ondersteunen. Het helpt niet genoeg om daarbij alleen in te zetten op het bouwen van woningen op locaties in de stad en de dorpen, die vrijkomen doordat er bijvoorbeeld een school, kantoor of bedrijf verdwijnt. Grootschalige uitbreidingen, op locaties met een bouw van minimaal 100 woningen, is een noodzaak om de doelstelling te bereiken. We begrijpen dat dit weerstand kan oproepen, maar we ontkomen er niet aan. Dat is het eerlijke verhaal. Bij het zoeken naar locaties voor grootschalige woningbouw moet gekeken worden naar mogelijkheden in en rond alle kernen van onze gemeente.

De PvdA Zevenaar wil in de stad Zevenaar de mogelijkheid van hoogbouw niet uit het oog verliezen. Wij vinden het tevens belangrijk dat er bij het bouwen van woningen gezorgd wordt voor voldoende diversiteit in het aanbod. Sociale (huur-)woningbouw en koopwoningen in het midden- en hogere prijssegment door elkaar versterkt juist de cohesie in een wijk en voorkomt een te eenzijdige opbouw van de wijk.

Bij inbreidingen is het heel belangrijk om de knelpunten en wensen in de omgeving te inventariseren; dat gaat in onze gemeente te vaak mis, waardoor op zichzelf aardige initiatieven in de kiem worden gesmoord. Daarnaast is het van belang om bij inbreidingen rekening te houden met een goede balans tussen groen en woningen.

6.3 Toekomstbestendig wonen

Met het oog op inpassing, duurzaamheid en energiebesparing is het goed om bij een inbreidingsplan de woningen in de omgeving van zo'n locatie te betrekken. Gelijktijdig met de nieuwbouw kunnen ook de bestaande woningen een kwaliteitsimpuls krijgen. Omdat het in Zevenaar daarbij ook om koopwoningen kan gaan, is een goed overleg met de eigenaren van het hoogste belang. Zevenaar moet bereid zijn om eigenaren van woningen, die willen of moeten vernieuwen of verduurzamen, te ondersteunen.

7. Verkeer, bereikbaarheid en vervoer

De geplande doortrekking van de A15 en verbreding van de A12 leiden tot grote aanpassingen aan het bestaande wegennet. Dat hebben we al gezien op de Arnhemseweg. Het sluiten en/of openen van op- en afritten naar de snelwegen doet daar nog een schepje bovenop. Nadelige gevolgen op gebied van verkeersdruk, geluidsoverlast en fijnstof moeten maximaal voorkomen worden. Maar er moet ook aandacht zijn om zoveel mogelijk voordeel uit de nieuwe verkeerssituatie te halen. Uiteindelijk moet dat leiden tot een vermindering van de filedruk en een verbetering van de bereikbaarheid en de leefbaarheid. Denk bijvoorbeeld aan de huidige situatie in Babberich. Door het doortrekken van het Witte Kruis naar de nieuwe aansluiting op de A12 bij 7Poort kunnen de leefbaarheid in Babberich en de bereikbaarheid van het Gelders Eiland vergroot worden..

7.1 Openbaar vervoer

De instandhouding en verbetering van het openbaar vervoer in de regio is een belangrijk aandachtspunt. De leefbaarheid van kleinere kernen en de mobiliteit van ouderen en scholieren is ervan afhankelijk. Een goed werkend net van (bus-)verbindingen en de aansluiting daarvan op andere vormen van openbaar vervoer is daar een onderdeel van.

Op zaterdag en zondag moet er openbaar vervoer op afroep beschikbaar zijn. Daar waar het openbaar vervoer met bussen verdwijnt omdat het niet (meer) rendabel blijkt te zijn, is de PvdA voorstander van het inzetten openbaar vervoer op afroep of van buurtbussen, gereden door vrijwilligers. Uit de gemeentebegroting moet voor de buurtbussen een vaste bijdrage per jaar beschikbaar zijn. Ook moet er een goede busverbinding van en naar Groot Holthuizen komen. De PvdA blijft zich inzetten voor een treinstation in Groot Holthuizen en nabij de Fashion Outlet. Vanaf het Gelders Eiland moet er een goede aansluiting zijn van de bus op het treinstation in Elten/Duitsland. De Ov-kaart moet ook voor het reizen vanuit Elten kunnen worden ingezet. Gekoppeld aan het opknappen van de brug over de Oude Rijn moet de fietsverbinding naar Elten worden verbeterd.

7.2 Verkeersveiligheid

Als blijkt dat er wijken of dorpen zijn waar mensen met een fysieke beperking problemen hebben met het deelnemen aan het verkeer, wordt contact opgenomen met vertegenwoordigers van deze groep. Het doel is om met deze doelgroep de belangrijkste knelpunten te inventariseren en die samen op te lossen.

Veel verkeersdeelnemers binnen de bebouwde kom voelen zich onveilig. Voetgangers en fietsers zijn te vaak het slachtoffer. Het te hard rijden is vaak een oorzaak. Uiteraard is het nodig dat de inrichting van de weg past bij de gewenste (maximum-) snelheid. Maar er moet ook aandacht zijn voor het gedrag van weggebruikers. Een combinatie van publiciteitscampagnes of de directe benadering van (wijk)bewoners die de snelheidslimiet aan hun laars lappen, is noodzakelijk. De PvdA ziet hierin een belangrijke rol voor gemeente en politie.

8. Onderwijs

Ieder kind verdient een fijne jeugd, een veilig thuis en een goede school. Op school maak je vrienden, word je uitgedaagd om te ontdekken wie je bent en word je in staat gesteld om je dromen waar te maken. Onze scholen zijn de plek waar heel veel kinderen met veel plezier naar toe gaan en iedere dag iets nieuws leren. De wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn, mogen nooit bepalend zijn voor wie je later wordt.

Goed onderwijs valt of staat bij goede leraren. Onze leraren werken keihard en leveren telkens weer een topprestatie af. Zij bereiden onze kinderen met veel passie, energie en geduld voor op het verdere leven. Makkelijk is dat niet: de werkdruk is hoog, de klassen zijn groot en het salaris dikwijls niet genoeg om een woning van te kunnen betalen.

8.1 Kinderen in hun eigen buurt naar school

Wij zien de grote meerwaarde om kinderen in de eigen buurt naar school te sturen. Scholen zijn ook meer dan alleen maar een onderwijsvoorziening. De school is een plek van verbinding, waar niet alleen leerlingen maar ook ouders elkaar ontmoeten. Scholen hebben dan ook een belangrijke functie in het verbeteren van de leefbaarheid in dorp of buurt. Dat mag niet worden onderschat. Het openhouden van schoolvoorzieningen in een wijk of dorp heeft daarom voor ons een hoge prioriteit. Wij zijn tegenstander van het concentreren van leerlingen op een paar grote locaties op afstand van de eigen wijk en woning. De PvdA Zevenaar zet zich dan ook krachtig in voor onderwijs in eigen wijk of kern.

8.2 Maatschappelijke stages

Leerlingen in de laatste klassen van het voortgezet onderwijs moeten worden uitgedaagd om minstens één maatschappelijke stage te volgen. Het is een uitstekende voorbereiding op de intrede binnen de maatschappij en een goede hulp voor verdere studiekeuze.

Het beroepsonderwijs moet zo goed mogelijk aansluiten op behoeften van bedrijven in de regio. Samen met het bedrijfsleven bewaken we de keten leerplek – stageplek – werkplek.

9. Zorg

De gemeente is verantwoordelijk voor de Wmo- en de jeugdzorg. Deze taken zijn in 2015 naar de gemeente gegaan, maar wel gekoppeld aan een bezuiniging op het budget. Het is de gemeente niet gelukt om met minder geld de juiste zorg te leveren. Teveel geld vloeit nog weg naar bureaucratie. De PvdA vindt dat het beperkte budget nooit een belemmering mag zijn om de benodigde zorg te leveren. Als je ziek bent of iemand in je omgeving dat is, moet je de hulp kunnen krijgen die op dat moment nodig is.

Ondertussen werken de mensen in de zorg keihard. Daarbij zijn ze veel tijd kwijt aan de administratie en verantwoording. Tijd die ze naar onze mening beter aan hun cliënten kunnen besteden. Ook in de Wmo en de jeugdzorg is het marktdenken doorgeschoten. Dat kan en moet anders. Daarom wil de PvdA dat er weer vertrouwen in de zorg- en welzijnsprofessionals komt en willen wij experimenteren met nieuwe manieren van zorg, die tijd besparen en die het mogelijk maken dat er bij de thuiszorg

weer tijd is voor een kopje thee. Daarnaast vinden wij het van belang dat er met zorgaanbieders gewerkt wordt, die niet gaan voor winstmaximalisatie maar voor goede zorg.

Bij de PvdA staat de mens centraal. Daarom willen wij dat de zorg in onze gemeente goed georganiseerd is. Dit doen we op verschillende niveaus:

9.1 Een stevige sociale basisinfrastructuur

Goed onderwijs en goede sportvoorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn, een groene leefomgeving en goede voorzieningen. Strikt genomen is dat geen zorg, maar het is wel dé manier om met elkaar gezond te blijven.

9.2 Collectieve hulp via wijkteams en jeugd- en gezinsteams

Die hulp is bedoeld voor mensen die iets meer begeleiding nodig hebben. Deze teams zijn dichtbij in wijken/dorpen georganiseerd en bieden ondersteuning aan bepaalde doelgroepen. Voor individuele hulp hebben we regelingen die aansluiten bij een specifieke vraag of behoefte.

9.3 Sociale cohesie

De PvdA hecht veel waarde aan goede sociale verbindingen. Onze gemeente moet daarom actief bijdragen aan het faciliteren en organiseren daarvan voor jong en oud. Jongeren brengen we vroegtijdig in contact met sport, cultuur en bewegen. Op die manier bevorderen we hun gezondheid, vergroten het speelplezier en voorkomen we dat ze later zorg nodig hebben. Ouderen bieden we ruimte om elkaar te blijven ontmoeten als hun leefwereld kleiner wordt en dierbaren wegvallen.

9.4 Samenwerking tussen gemeente en ondersteunende diensten

Iedereen moet de zorg en ondersteuning krijgen die nodig is en weten hoe zij die kunnen verkrijgen. De gemeente werkt daartoe samen met huisartsen, zorgverleners en het welzijnswerk. Omdat ouderen, gehandicapten en chronisch zieken steeds langer thuis blijven wonen, is zorg op maat belangrijk. Van mantelzorgers wordt steeds meer gevraagd. De PvdA wil dat de gemeente een belangrijke rol blijft spelen in de ondersteuning van deze groep. Ook willen wij meer erkenning van de belangrijke rol die mantelzorgers vervullen. Daarvoor willen we in ieder geval het mantelzorgcompliment terug!

10. Samen leven in Zevenaar

In zijn kleinste vorm is een dorp, buurt of wijk de omgeving die het dichtst bij de bewoners ligt.

Iedereen verdient een fijne buurt om in te wonen. Een buurt waar men zich veilig en thuis voelt. Een buurt waar kinderen op straat spelen en waar mensen mét in plaats van naast elkaar leven.

Versterking en ondersteuning daarvan moet meer aandacht krijgen. In ieder dorp en iedere wijk komt een maatschappelijk steunpunt van bijvoorbeeld Caleidoz en het gebiedsteam.

Gewerkt moet worden aan een grotere bewustwording bij bewoners dat zij zelf betrokken zijn en ook een verantwoordelijkheid hebben bij het behouden en vergroten van de leefbaarheid in hun dorp, buurt of wijk. Dat speelt bijvoorbeeld bij het medeverantwoordelijk zijn voor de oplossing van problemen. Voorbeelden daarvan zijn vervuiling van de wijk, overlast door huisdieren, gedrag in het verkeer etc.

10.1 De inwoners doen mee!

Inwoners van onze gemeente moeten uitgedaagd worden om zelf met initiatieven te komen die bijdragen aan een verbetering van het sociale en maatschappelijke leefklimaat in hun dorp of wijk. Deze initiatieven moeten ruimhartig door de gemeente ondersteund worden. De ondersteuning moet laagdrempelig zijn en is een aanzet om inwoners meer te betrekken bij het bestuur van de gemeente. Met het krijgen van meer zeggenschap zal het gevoel voor verantwoordelijkheid voor de eigen omgeving toenemen. Meer inwoners zullen dan met initiatieven komen en genegen zijn om mee te denken en mee te praten over keuzes die gemaakt moeten worden.

De PvdA Zevenaar wil dat succesvolle initiatieven uiteindelijk kunnen doorgroeien naar grotere eigen verantwoordelijkheden. Hierbij kunnen goed functionerende wijk- of dorpsraad, die zich duidelijk gesteund weet door de bewoners, een belangrijke rol spelen. Zij kunnen de gemeente gevraagd en ongevraagd informeren over ontwikkelingen en mogelijke oplossingen in de wijk geven. Een belangrijke voorwaarde is de samenstelling: iedereen moet mee kunnen praten, ongeacht iemands achtergrond, inkomen of opleidingsniveau. Iedereen moet betrokken kunnen zijn bij wat er in zijn of haar omgeving gebeurt. In elk raadsvoorstel geven we daarom expliciet aan op welke manier betrokkenheid en inspraak zijn georganiseerd en hoe ervoor is gezorgd dat iedereen de gelegenheid heeft om mee te praten.

Om te bevorderen dat onze gemeente open staat voor initiatieven van inwoners, maakt de PvdA een beleidsplan inwonersinitiatieven, waarin precies staat hoe mensen zelf aan de slag kunnen. Onderdeel van dit plan wordt een inwonersfonds om initiatieven ook financieel te kunnen ondersteunen, verder te helpen en/of uit te voeren.

We helpen inwonersinitiatieven bij het vergroten van hun bereik. We gaan kijken hoe deze initiatieven gebruik kunnen maken van gemeentelijke publicatiekanalen zoals de gemeentepagina in de lokale pers, sociale media en de gemeentelijke website. De PvdA Zevenaar blijft waken voor een goede balans tussen de dorpen en de stad voor wat het honoreren van burgerinitiatieven en het realiseren van voorzieningen betreft. Het kan niet zo zijn dat de dorpen royaal worden ondersteund en de stad in dit opzicht verarmt. Dit geldt natuurlijk ook omgekeerd.

Als gemeente is de houding niet langer 'kan niet, mag niet', maar 'waar kunnen we helpen'. We willen voorkomen dat bewonersinitiatieven vastlopen binnen de ambtelijke structuur van diensten en afdelingen. We zorgen ervoor dat binnen de gemeentelijke organisatie wordt samengewerkt, zodat het voor bewoners eenvoudiger wordt om hun ideeën te realiseren.

De mogelijkheden om zelf plantsoenen, parken en speeltuinen te beheren worden vergroot.

We moedigen initiatieven aan, die de sociale cohesie in een buurt/dorp vergroten, de leefomgeving vergroenen of energievoorziening verduurzamen.

10.2 Dienstverlening van de gemeente

De gemeente is er voor de bewoners. De gemeente is van hen en niet andersom. Besluitvorming binnen een gemeente(bestuur) is dikwijls niet transparant. Diensten die de gemeente aanbiedt moeten toegankelijk en begrijpelijk zijn. We verwachten van de gemeente dat zij actief en duidelijk via diverse media communiceert met de burgers. De gemeentelijke website kan op dit gebied nog flink verbeterd worden. We mogen er niet aan voorbij gaan dat niet iedereen gebruik maakt van internet en de social media. Daarom moet ook de informatievoorziening voor mensen zonder computer of smartphone voldoende beschikbaar zijn.

Inwoners komen ook met vragen en verzoeken die niet standaard zijn en door het gebruik van ambtelijke taal lijkt de oplossing soms verder weg dan dichtbij. Het door de betrokken ambtenaar meedenken met de aanvrager en alles proberen om uit te vinden hoe deze geholpen kan worden noemen wij 'maatwerk'.

Ingewikkelde, moeilijk leesbare formele brieven naar inwoners moeten waar mogelijk voorkomen worden. Is het gebruik van ingewikkelde (juridische) begrippen nodig, dan moet de brief begeleid worden door een bijlage waarin een heldere, korte en bondige uitleg van de begrippen staat. Daarin moet ook verwezen worden naar een contactpersoon.

10.3 Energie en milieu in een duurzame gemeente

Een schone, duurzame en eerlijke koers is nodig. In de komende jaren zetten we in Zevenaar alles op alles om de nu al merkbare gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme hitte, heftige regenbuien en langdurige droogte zo goed als mogelijk op te vangen. Een wereld met minder CO₂-uitstoot en een betere luchtkwaliteit, met geïsoleerde huizen, betaalbare energielasten en meer duurzame werkgelegenheid is naast een absolute noodzaak, vooral een prachtig en wenkend perspectief. Regionale samenwerking heeft bij dit alles onze voorkeur. Samen bereiken we meer.

Het isoleren van oudere woningen, het bouwen van duurzame energie opwekkers en het aanleggen van een warmtenet: goedkoop is het allemaal niet en als de investering zich al terugbetaalt, is dat vaak pas na vele jaren. Daarnaast is het niet mogelijk om overal lukraak zonneparken en windmolens neer te zetten.

De energietransitie is onvermijdelijk. We willen echter wel voorkomen, dat de energietransitie de ongelijkheid en tweedeling vergroot. Nu zien we dat huishoudens met hoge inkomens hun huis met subsidies kunnen verduurzamen, terwijl gezinnen met lage inkomens in hun tochtige woning met hoge energielasten achterblijven. Dat is oneerlijk en funest voor het draagvlak. Duurzaamheid en klimaat mogen nooit leiden tot een tweedeling tussen klimaatwinnaars en -verliezers. We willen dat iedereen mee kan doen en iedereen mee profiteert. Daarom maken we afspraken met woningcorporaties om hun sociale huurwoningen zo snel mogelijk energieneutraal te maken en helpen we mensen bij het verduurzamen van hun eigen woning. Dit kan financieel én door het inbrengen van kennis en ondersteuning.

We maken onze gemeente meer klimaatbestendig. De regenbuien worden door de klimaatverandering in de toekomst steeds heftiger. Het riool kan deze hoeveelheden regenwater niet meer afvoeren, waardoor wateroverlast ontstaat. We stimuleren inwoners daarom om hun regenwater op hun eigen terrein te houden door bijvoorbeeld minder tegels te gebruiken en meer groen te planten. Onze gemeente heeft zich daarvoor aangesloten bij Operatie Steenbreek: de tegels eruit en het groen erin. Om bewoners hierbij te helpen, stellen we containers voor de afvoer van tegels en grond voor een bepaalde periode per straat beschikbaar. Daarnaast willen we onze inwoners stimuleren om de regenpijp niet langer op de riolering te laten zitten, maar op eigen terrein af te koppelen of op een regenton aan te sluiten.

Ook in het openbare gebied willen we het nodige gaan doen. Om de riolering te ontlasten willen we het schone regenwater naar de bodem, in het groen of naar sloten en vijvers afvoeren. In samenwerking met het waterschap gaan we het opvangen of afvoeren van regenwater verbeteren op de plekken waar bij een hevige regenbui veel overlast ontstaat.

Het onttrekken van water door agrarische activiteiten en/of de industrie baart ons zorgen. Overleg met het Waterschap Rijn en IJssel moet hierin verbetering brengen

In het bestek van bouwprojecten in onze gemeente nemen we eisen op over het groen in de (gemeenschappelijke) tuinen.

We zorgen ervoor dat een groot gedeelte van de opbrengsten van de duurzame energieopwekking en warmtenetten terecht komt bij de lokale gemeenschap. Met energiecoaches, energieambassadeurs en energiecoöperaties heroveren we de zeggenschap en maken we het opwekken van onze energie weer tot wat het hoort te zijn: een nutsvoorziening van ons allemaal. Onze energietransitie zal eerlijk zijn.

10.4 Afval en onderhoud van de openbare ruimte

Op dit vlak kan de dienstverlening van de gemeente Zevenaar een stuk beter. De tarieven die we op onze gemeente hanteren zijn hoog, maar de dienstverlening die we ervoor terug krijgen laat vaak te wensen over. We zien al veel te lang dat de capaciteit van de afvalcontainers op het Masiusplein en bij andere hoogbouw veel te klein is, waardoor er afval gaat zwerven en vervuiling ontstaat. Er vinden zelfs dumpingen van afval in het buitengebied plaats. Het verwijderen van zwerfvuil lijkt een vrijwilligerstaak te zijn geworden. De gladheidsbestrijding bij sneeuw en ijzel is op vitale plekken in onze gemeente bijna een lachertje. Het onderhoud van het openbaar groen houdt zeker niet over. De inwoners krijgen geen waar voor hun belastingcenten of moeten het zelf oplossen. Volgens de PvdA kan en moet dit beter. Gelrepa's-houders mogen een paar keer per jaar gratis hun grofvuil aanbieden bij het aanbiedstation. En er komen meer afvalbakken op onze gemeente.

11. Recreatie, natuur en landschap

Onze gemeente heeft een opvallend divers landschap dat veel mogelijkheden heeft voor verschillende vormen van recreatie. Er zijn uitstekende voorzieningen aanwezig. Uitbreiding en verdere diversiteit van het aanbod is zeker mogelijk en biedt economisch en voor de

werkgelegenheid forse voordelen. De agrarische sector is een belangrijke partner omdat daar veel gebieden worden onderhouden en beheerd. De overheid moet natuurlijk beheer stimuleren met gerichte maatregelen. We ondersteunen de ontwikkeling van meer kleinschalige verblijfsmogelijkheden en verdere uitbreiding van wandel- en vrij liggende fietspaden. Ten behoeve van wandelroutes willen we ook de schouwpaden van het Waterschap Rijn & IJssel in onze gemeente gebruiken. Steun aan NME en andere actieve natuurorganisaties blijft minimaal op gelijk niveau. Het straatmeubilair wordt uitgebreid.

11.1 2000 bomen

Mede met het oog op klimaatdoelstellingen willen we in de komende vier jaar 2000 bomen planten in onze gemeente. Behalve dat het nuttig is, verhoogt het ook de natuurbeleving en recreatiemogelijkheden voor onze inwoners. Die 2000 bomen hoeven niet allemaal op één plek te staan; afhankelijk van de ruimte en (water-)condities kan gekozen worden voor verschillende oplossingen; als het doel maar gehaald wordt

12. Sport

Sport is passie en nog heel veel meer. Elke week weer staan vele vrijwilligers van verenigingen voor dag en dauw op om het beoefenen van hun sport in onze gemeente mogelijk te maken. Daarmee leveren ze een onmisbare bijdrage voor het vitaal en krachtig houden van onze lokale samenleving. Wie sport en lid is van de sportclub, is vaak gezonder en heeft een breder sociaal netwerk dan iemand die geen lid is van een sportvereniging. We koesteren onze vrijwilligers en verenigingen en zien sport als een publieke voorziening.

12.1 Jong geleerd is oud gedaan.

Dat geldt zeker voor het sporten. Elke basisschool moet daarom een vakleerkracht bewegingsonderwijs hebben en elke leerling moet minimaal twee uur per week kunnen gymmen. We leggen hiermee niet alleen de basis voor goed beweegonderwijs, maar verminderen ook de druk op leraren in het onderwijs.

12.2 Sportparken worden multifunctioneel

Sportaccommodaties zijn vaak niet de gehele week in gebruik. Dit terwijl er wel een behoefte is aan ruimte om te sporten. Dat wil de PvdA graag doorbreken. Sportparken worden multifunctioneel, zodat ze zoveel mogelijk gebruikt kunnen worden door uiteenlopende groepen. Ook het sportbedrijf Ataro kan hierbij in onze gemeente een nuttige rol vervullen en moet ruimte krijgen om zelfstandig beleid te voeren. De verenigingen op het sportpark Hengelder bundelen de krachten om te komen tot een open vereniging Zevenaar. Daar hoort een nieuwe indeling van het sportpark bij. De PvdA juicht dit toe en ondersteunt dit initiatief.

12.3 Sport en bewegen moet voor iedereen betaalbaar zijn.

Het is zonde dat kinderen vroegtijdig stoppen met sporten. Daarom gaan we bij elke overgang in het leven, zoals van de basis- naar middelbare school, na hoe we de uitval, die we vaak bij dit soort overgangen zien, kunnen minimaliseren. Wanneer geld het probleem is, komen we kinderen, jongeren en ouderen tegemoet met speciale regelingen, zoals de Gelrepass. Sport en bewegen moet voor iedereen betaalbaar zijn.

13. Kunst en cultuur

Kunst en cultuur raakt, verbindt, verheft, ontspant en biedt naast plezier ook stof tot nadenken. Het gaat over wie we zijn, over onze drijfveren en over onze dromen. Zonder de bibliotheek, de muziekschool, de cultuur- en poppodia, de musea en cultuureducatie is het lastig om die dromen te verwezenlijken. Cultuur draagt in al zijn verschijningsvormen bij aan de leefbaarheid in de wijken en kernen van Zevenaar. Voor de PvdA is het belangrijk dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen en dat elke cultuuruiting van waarde is.

13.1 De coronacrisis heeft de culturele sector onevenredig hard geraakt

In veel gemeenten staan (sociaal-) culturele voorzieningen onder druk. Er lijkt vanuit het bestuur weinig belangstelling voor kunst. Het onderhoud van onze kunst in de gemeente is dikwijls achterstallig. Voor mensen met een kleine beurs zijn kunst en cultuur nog te vaak onbereikbaar. En ook de makers hebben het vaak moeilijk bijvoorbeeld om betaalbare atelier- of oefenruimtes te vinden of zich te verzekeren. De coronacrisis heeft de culturele sector onevenredig hard geraakt. De PvdA wil kleinschalige activiteiten op het gebied van kunst en cultuur, bijvoorbeeld culturele festivals, stimuleren. We willen beschikbare en betaalbare oefenruimtes. Verenigingen worden actief ondersteund in het vinden van een nieuwe ruimte, bijvoorbeeld als het oude gebouw moet wijken voor woningbouw. Daarbij staat een multifunctioneel gebruik voorop.

13.2 Een Gelrepas en meer samenwerking

Alle kinderen en jongeren moeten mee kunnen doen aan cultuureducatie. We maken dit toegankelijk en betaalbaar door de Gelrepas en/of door samenwerking tussen culturele instellingen en het onderwijs aan te wakkeren. Een grotere regionale samenwerking op het gebied van kunst en cultuur zal de mogelijkheden verbreden en het aanbod vergroten. De PvdA ondersteunt het initiatief om in Zevenaar een beeldenroute te realiseren.

14. Financiën

De gemeente moet ervoor zorgen dat er ieder jaar opnieuw de juiste en noodzakelijke zaken goed geregeld zijn. Veel uitgaven komen ieder jaar in ongeveer dezelfde omvang terug, waaraan een flink deel van het beschikbare geld uitgegeven moet worden. Het is daarom noodzakelijk om de inkomsten en uitgaven op langere termijn zo goed mogelijk te plannen en te blijven zorgen voor een gezonde financiële positie van de gemeente. Daarbij moet de gemeente ervoor zorgen dat er genoeg geld beschikbaar blijft om eventuele tegenvallers op te vangen zodat onder andere het verstrekken van zorg aan wie dat nodig heeft altijd mogelijk blijft. We blijven ernaar streven dat Zevenaar een Fair Trade-gemeente wordt.

Voor de inkomsten is de gemeente voor een groot deel afhankelijk van het gemeentefonds, dat gevuld wordt met landelijke belastingen. Drie inkomstenbronnen zijn daarop een uitzondering: het heffen van Onroerend Zaak Belasting (OZB), het heffen van toeristenbelasting en het (laten)bouwen van woningen.

14.1 Geen verhoging meer van de OZB

Het heffen van Onroerend Zaak Belasting (OZB) is een algemeen aanvaard middel om gemeenschapsdoelen te financieren. Maar de hoeveelheid belasting die de inwoner afdraagt moet in een logische verhouding blijven tot dat wat hij ervoor terug krijgt. Wij vinden dat de gemeente Zevenaar aan het maximum zit wat we aan onze inwoners kunnen vragen en zijn dus tegen meer verhoging dan de inflatiecorrectie, alleen maar om de begroting sluitend te krijgen.

Een andere mogelijkheid om de OZB-opbrengst te verhogen is het bouwen van nieuwe woningen. Onze ambitie om meer woningen te laten bouwen, ook op grootschalige locaties zal, door het verhogen van de inkomsten, de financiële positie van de gemeente versterken.

14.2 Afschaffen hondenbelasting

De PvdA Zevenaar is voor afschaffing van de hondenbelasting. Deze antieke belasting wordt door de gemeente Zevenaar alleen nog maar gebruikt om extra inkomsten te krijgen. Ongeveer 90% van de belastingopbrengst worden aan algemene zaken besteed. Serviceverlening voor de hondenbezitters is er nauwelijks bij. Dat is ongewenst. Helaas kon ons voorstel om de hondenbelasting af te schaffen vorig jaar geen meerderheid in de gemeenteraad krijgen. Desondanks blijven wij ons hiervoor inzetten.

14.3 Voor de PvdA Zevenaar staat niet het budget, maar staan onze inwoners centraal.

Bij elke financiële beslissing kijken we eerst naar probleem en urgentie. Niet het budget staat centraal, maar de maatschappelijke bijdrage die we ermee leveren.

Het geld, dat wij van het Rijk krijgen, is niet altijd voldoende om te doen wat nodig is. We bezuinigen niet als dat betekent dat mensen niet de ondersteuning of zorg krijgen, die ze nodig hebben.

De gemeente is geen bedrijf dat gericht is op winstmaximalisatie of geld overhouden. De uitvoering van beleid op een maatschappelijk meer verantwoorde wijze mag meer geld kosten dan de goedkoopste, maar minder wenselijke oplossing.

Onze kandidaten en waar ze wonen

nr.	naam	wijk/dorp
1	Nathani Niebuur-Sluite	Stegeslag
2	Maaïke Jansen	Groot Holthuizen
3	Berend Metz	Lathum
4	Marcel Lap	Molenwijk
5	Frano Hesseling	Lobith of Tolkamer?
6	Vincent Janssen	Zonnemaat
7	Geert Wiegers	Giesbeek
8	Cock de Winter	Babberich
9	Peter Weekers	Stegeslag
10	Edwin Opdam	Herwen
11	Erik Metz	Lathum
12	Jolanda Lap	Zonnemaat
13	Henk Jansen	Schrijvershoek
14	Rutger Holtman	Zonnemaat
15	Stef Bijl	Giesbeek
16	Nan Hoesté	Zonegge
17	Peter Donker	Zonegge
18	Kitty Horsman	Heerenmaten
19	Ans Schuiling	Zonnemaat
20	Ronald Stougie	Heerenmaten
21	Martin Verstegen	Grieth
22	Jos Ross	Methen
23	Wim Bless	Zevenaar-Zuid
24	Netty Klomp	Zevenaar-Centrum